Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KSJAL/pbcelaEpsII-U/26
Názov predmetu	interpretácia a edukačná prax staršej slovenskej literatúry
Rozsah	1P + 1S
Počet kreditov	3
Vyučujúci	Mgr. Ľubomír Gábor, PhD., univ. doc. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Hodnotenie predmetu pozostáva z literárno-interpretačnej práce na vybranú tému, odovzdanej v priebehu semestra, a zo záverečnej ústnej skúšky. V priebežnom hodnotení môže študent získať maximálne 40 % bodov z celkového hodnotenia za predmet, pričom musí získať aspoň 28 % bodov z celkového hodnotenia, aby mohol pristúpiť k záverečnej skúške. Za skúšku môže študent získať maximálne 60 % bodov z celkového hodnotenia za predmet, pričom minimálna akceptovaná úspešnosť študenta v tejto časti hodnotenia je 42 % bodov z celkového hodnotenia predmetu.
Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %): (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Výsledky vzdelávania

1. Vedomosti: Študent získa informácie o literárnych a historických reáliách, jazykovo-kultúrnom kontexte Slovenska v Uhorsku a podobe i význame zachovaných literárnych prameňov na našom území v období od 9. do 18. st., pozná zodpovedajúcu odbornú terminológiu k téme.
2. Zručnosti: Študent vie na primeranej úrovni interpretovať vybrané literárne pramene, kriticky vyhodnocovať ich umeleckú úroveň a hodnotu, dokáže ich vsadiť do európskeho literárneho kontextu; študent vie vyhodnocovať, spracovať a vytvoriť edukačné materiály k vybraným témam a diskutovať o nich v študijnej skupine.
3. Profesijné kompetencie: Študent vie na základe nadobudnutých vedomostí a zručností odborne a relevantne pracovať s vybranými literárnymi prameňmi, didakticky ich spracúvať a prakticky využívať v edukačnom procese či iných odborno-propagačných aktivitách súvisiacich s jeho povolaním.
4. Prenositeľné kompetencie: Študent získa komunikačné zručnosti, vie pripravovať edukačné materiály, vie kriticky čítať dostupné textové pramene a kriticky uvažovať v súvislostiach, získa digitálne zručnosti, interpersonálne zručnosti.

Stručná osnova predmetu

Prednášky:
1. Periodizácia staršej slovenskej literatúry, jej charakteristika, literárne jazyky, druhy a žánre.
2. Stredoveká literatúra na území Slovenska v európskych kultúrno-historických súvislostiach – veľkomoravské obdobie.
3. Stredoveká literatúra na území Slovenska v európskych kultúrno-historických súvislostiach – poveľkomoravské obdobie.
4. Literatúra renesančného humanizmu – všeobecná charakteristika a slovensko-európske kultúrno-

historické súvislosti.
5. Literatúra latinského humanizmu – predstavitelia a ich vplyv či reakcie na kultúrnu a spoločenskú situáciu na území Slovenska.
6. Renesančná literatúra – poézia (duchovná, historická, ľúbostná).
7. Renesančná literatúra – próza.
8. Renesančná dráma.
9. Literatúra barokového obdobia – všeobecná charakteristika poetiky a slovensko-európske kultúrno-historické súvislosti.
10. Baroková próza – barokový slavizmus, cestopisno-memoárová próza, jarmočná literatúra.
11. Baroková poézia (ľúbostná, historická, duchovná).
12. Baroková dráma.

Semináre:
1. Identifikácia podstatných znakov stredovekej poetiky vo vybraných literárnych ukážkach.
2. Kritické čítanie diela Proglas a jeho kultúrno-spoločenský odkaz pre slovenskú a európsku kultúru; kritické reflexie možností čítania diela v edukačnej praxi.
3. Kritické čítanie vybraných ukážok stredovekých legiend, kroník; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
4. Identifikácia podstatných znakov humanisticko-renesančnej poetiky vo vybraných literárnych ukážkach.
5. Kritické čítanie vybraných ukážok diela Martina Rakovského, Jakuba Jakobea a Jána Sambuca - ich kultúrno-spoločenský odkaz pre slovenskú a európsku kultúru; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
6. Kritické čítanie vybraných ukážok diela Jána Silvána, Eliáša Lániho v komparatívnom ponímaní; analýza vybraných ukážok historickej, ľúbostnej poézie; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
7. Kritické čítanie vybraných ukážok diela Pavla Rubigalla; kritické reflexie možností čítania diela v edukačnej praxi.
8. Kritické čítanie vybraných ukážok diela Pavla Kyrmezera a Juraja Tesáka Mošovského; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
9. Identifikácia podstatných znakov barokovej poetiky vo vybraných literárnych ukážkach.
10. Kritické čítanie vybraných ukážok diela Mateja Bela, Jána Simonidesa, Jána Baltazára Magina; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
11. Kritické čítanie vybraných ukážok ľúbostnej, historickej a duchovnej poézie barokového obdobia; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
12. Kritické čítanie vybraných ukážok diela Hugolína Gavloviča a didakticko-reflexívnej lyriky.

Sylabus predmetu

Prednášky:
1. Periodizácia staršej slovenskej literatúry, jej charakteristika, literárne jazyky, druhy a žánre.
2. Stredoveká literatúra na území Slovenska v európskych kultúrno-historických súvislostiach – veľkomoravské obdobie.
3. Stredoveká literatúra na území Slovenska v európskych kultúrno-historických súvislostiach – poveľkomoravské obdobie.
4. Literatúra renesančného humanizmu – všeobecná charakteristika a slovensko-európske kultúrno-historické súvislosti.
5. Literatúra latinského humanizmu – predstavitelia a ich vplyv či reakcie na kultúrnu a spoločenskú situáciu na území Slovenska.
6. Renesančná literatúra – poézia (duchovná, historická, ľúbostná).
7. Renesančná literatúra – próza.
8. Renesančná dráma.
9. Literatúra barokového obdobia – všeobecná charakteristika poetiky a slovensko-európske kultúrno-

historické súvislosti.
10. Baroková próza – barokový slavizmus, cestopisno-memoárová próza, jarmočná literatúra.
11. Baroková poézia (ľúbostná, historická, duchovná).
12. Baroková dráma.

Semináre:
1. Identifikácia podstatných znakov stredovekej poetiky vo vybraných literárnych ukážkach.
2. Kritické čítanie diela Proglas a jeho kultúrno-spoločenský odkaz pre slovenskú a európsku kultúru; kritické reflexie možností čítania diela v edukačnej praxi.
3. Kritické čítanie vybraných ukážok stredovekých legiend, kroník; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
4. Identifikácia podstatných znakov humanisticko-renesančnej poetiky vo vybraných literárnych ukážkach.
5. Kritické čítanie vybraných ukážok diela Martina Rakovského, Jakuba Jakobea a Jána Sambuca - ich kultúrno-spoločenský odkaz pre slovenskú a európsku kultúru; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
6. Kritické čítanie vybraných ukážok diela Jána Silvána, Eliáša Lániho v komparatívnom ponímaní; analýza vybraných ukážok historickej, ľúbostnej poézie; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
7. Kritické čítanie vybraných ukážok diela Pavla Rubigalla; kritické reflexie možností čítania diela v edukačnej praxi.
8. Kritické čítanie vybraných ukážok diela Pavla Kyrmezera a Juraja Tesáka Mošovského; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
9. Identifikácia podstatných znakov barokovej poetiky vo vybraných literárnych ukážkach.
10. Kritické čítanie vybraných ukážok diela Mateja Bela, Jána Simonidesa, Jána Baltazára Magina; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
11. Kritické čítanie vybraných ukážok ľúbostnej, historickej a duchovnej poézie barokového obdobia; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
12. Kritické čítanie vybraných ukážok diela Hugolína Gavloviča a didakticko-reflexívnej lyriky.

Druh, rozsah, metódy a pracovná záťaž študenta

Typ predmetu (P, PV, V): P
Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): 1 hodina prednášok a 1 hodina seminárov týždenne Metóda štúdia: prezenčná Forma štúdia: externé 90 hodín, z toho: Prezenčné/Kombinované štúdium (P, S, C): 24 hodín samoštúdium: 66 hodín

Odporúčaná literatúra

MIŠIANIK, J. 1981. Antológia staršej slovenskej literatúry. Bratislava: Veda, 872 s.
SEDLÁK, I. et al. 2009. Dejiny slovenskej literatúry I. Martin: Matica slovenská, 2009. 606 s. ISBN 978-80-7090-945-4.
ŠMATLÁK, S. 1997. Dejiny slovenskej literatúry I. Bratislava: Národné literárne centrum, 359 s. ISBN 80-88878-70-5.
ŠTRAUS, F. 2005. Príručný slovník literárnovedných termínov. Bratislava: Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, 368 s. ISBN 978-80-8061-065-4.
TKÁČIKOVÁ, E. et al. 2015. Prehľad dejín slovenskej literatúry. Trnava: FF UCM, 2015. 324 s. ISBN 978-80-8105-650-5.
TKÁČIKOVÁ, E. 2013. Staršia slovenská literatúra. Trnava: FF UCM, 211 s. ISBN 978-80-8105-513-3.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský